

Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje

Cím: 8600 Siófok, Fő utca 218.

Tel: 06-84/311-220, 310-020

Email: ovoda.siofok@gmail.com

OM azonosító: 202057

Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje

Csicsergő Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM

„A gyermek a mi mai befektetésünk a holnap társadalmába.”

/WHO/

2017.

Siófok

Tartalomjegyzék

1. Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje bemutatása	3. old.
1.1. Csicsergő Bölcsőde	4. old.
1.2. A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályi, szakmai háttér	5. old.
2. Helyzetelemzés, az ellátandó célcsoport, és az ellátandó terület jellemzői	7. old.
3. A Csicsergő Bölcsőde személyi feltételei	8. old.
4. A Csicsergő Bölcsőde tárgyi feltételei	9. old.
5. A Csicsergő Bölcsőde nevelési hitvallása, gyermekképünk	10. old.
6. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei	11. old.
7. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatás elemek, tevékenységek leírása	15. old.
7.1. Bölcsődei hagyományok, ünnepek	17. old.
8. A bölcsődei ellátásunk megszervezésének elvei	19. old.
9. A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal	20. old.
10. Napirend	22. old.
11. Bölcsődéni nevelési-gondozási munkájának főbb helyzetei	25. old.
12. Kiemelt pedagógiai tevékenység – Montessori jellegű bölcsődei gyermekcsoport	30. old.
13. Bölcsődéni kapcsolattartási rendszere	33. old.
13.1. Gyermekvédelmi tevékenység	34. old.
14. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	34. old.
15. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége, biztosításának módja, formái	35. old.
16. A minőségi feladatellátás biztosítása, belső ellenőrzése a bölcsődében	35. old.
17. A bölcsődében használt dokumentációk	37. old.

Melléklet: Megállapodás

Köszönetnyilvánítás

Legitimációs záradék

1. Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje bemutatása

Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje többcélú intézmény. 9 óvodai ellátási helyen/telephelyen, továbbá 1 bölcsődei ellátási helyen látja el Siófok Város közigazgatási területén az alapító okirat szerinti feladatait. Az intézmény Siófok Város Önkormányzat fenntartásában működik.

Az intézmény - vezetés feladat - ellátását a Siófok, Fő utca 218. szám alatt - a bölcsőde épületében kialakított épületrészben - látja el. Innét történik az óvoda telephelyek és a bölcsőde szakmai irányítása.

A bölcsőde szakmai vezetését közvetlenül az intézményvezető látja el.

Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje feladat ellátási helyei/telephelyei:

- Csicsergő Bölcsőde, Siófok, Fő utca 218.
- Nyolcszínvirág Óvoda, Siófok, Bókay J. utca 2.
- Katicabogár Óvoda, Siófok, Bókay J. utca 2/A.
- Pitypang Óvoda, Siófok, Csárdaréti utca 7.
- Pillangó Óvoda, Siófok, Asztalos utca 20.
- Micimackó Óvoda, Siófok, Kossuth L. utca 20.
- Napraforgó Óvoda, Siófok, Fő utca 130.
- Pöttyös Óvoda, Siófok, Áchim A. utca 1.
- Napsugár Óvoda, Siófok, Say F. utca 1.
- Nyitnikék Óvoda, Siófok, Fő utca 218.

Az óvodai ellátási helyekre felvehető gyermeklétszám 866 fő, a bölcsődei férőhelyek száma 122 fő.

1.1. Csicsergő Bölcsőde

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely alapellátás keretében napközbeni ellátást, szakszerű nevelést-gondozást biztosít, az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről, és a gyámügyi igazgatásról értelmében a családban nevelkedő 20 hetes - 3 éves korú gyermekek számára. Elsődlegesen segíti a szülők munkavégzését, munkaerő piaci elhelyezkedését, képzésben való részvételét, továbbá támogatja azon szülőket, családokat, akik egyéb ok miatt gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.

Intézményünk megnevezése: Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje

Bölcsődénk neve: Csicssergő Bölcsőde

Bölcsődénk címe: 8600 Siófok, Fő utca 218.

Bölcsődénk telefonszáma: 84/311-220

E-mail címünk: csicssergo.bolcsode@gmail.com

Bölcsődénk ellátási területe: Siófok közigazgatás területe

Intézményünk irányító/felügyeleti szerve: Siófok Város Önkormányzata

A fenntartó székhelye: 8600 Siófok, Fő tér 1.

OM azonosító:202057

Működési engedély száma: SO299716

Törzskönyvi azonosító száma: 804446

A feladatellátás biztosítása a KÖH 9561 / 2015 Alapító Okirat szerint történik.

1.2. A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályi, szakmai háttér

Jogszabályi háttér:

- 1997. évi XXXI. törvény a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról,
- A Közalkalmazottak jogállásáról szóló többször módosított 1992. évi XXXIII. Törvény (Kjt.),
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000 (XII.26.) Korm. rend.,
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 235/1997.(XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról,
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 133/1997.(VII.29.) Korm. rendelet
- 33/1998(VI.24.) NM rendelet a munkaköri, és szakmai illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről,
- A munkavédelemről szóló többször módosított 1993. évi XCIII. törvény,
- 281/1997. (XII.23.) Kormányrendelet a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi személyes gondoskodást nyújtó intézmények működési engedélyezéséről,
- 80/1999. (XII.28.) GM – EüM – FVM együttes rendelete a vendéglátás és közétkeztetés keretében történő élelmiszer előállítás és – forgalmazás feltételeiről,
- 60/2003.(X.20.) ESzCsM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről,
- 328/2011.(XII.29.) kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,
- 9/1999.(XI.24.) NCSM rendelet,
- 257/2000.(XII.26.) Kormány rendelet,
- 8/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet,
- 214/2012.(VII.30.) Kormány rendelet,

- 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet,
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról,
- 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet,
- 318/2016.(X.25.) Kormány rendelete a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000.(XII.26.) Korm. rendeletnek a középfokú végzettségű bölcsődei kisgyermeknevelők bérrendezésével összefüggő módosításáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Siófok Város Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2011.(II.28.) önkormányzati rendelete a bölcsődés korú gyermeket nevelő családok támogatásáról,
- Siófok Város Önkormányzat Képviselő-testületének 17/2012.(V.04.) önkormányzati rendelete a Siófok Város Önkormányzata által biztosított szociális és gyermekvédelmi ellátásokról valamint a szociális igazgatásról szóló 47/2005.(XII.16.) önkormányzati rendeletének módosításáról.

Szakmai háttér:

A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja, 2017

Korai fejlesztés a bölcsődében. Módszertani levél

NCSSZI, Bp. 2003

Játék a bölcsődében. Módszertani levél

NCSSZI, Bp. 2003

Gyermekfogászati prevenció program megvalósítása a bölcsődében (Ajánlás)

BOMI – Fővárosi Gyermekfogászati Prevenció Bizottság, BOMINFO, 1995.No.2.Hírlevél 1.

Felszerelési jegyzék. VI. Bölcsődék

EüM. Bp. 1994

Bölcsődei szakmai és szervezési útmutató

BOMI, Bp. 1993

A szakmai munka ellenőrzésének szempontjai

BOMI, Bp. 1991

A Bölcsődei Szakmai Kollégium 1/1991. (I.29.) sz. irányelve a speciális gondoskodást igénylő (fogyatékos) gyermekek bölcsődei ellátásához

OCSGYI – Bölcsődék Módszertani Központja, Bp. 1991

A Bölcsődei Szakmai Kollégium 1 .sz. módszertani levele az AIDS-ről

OCSGYI – Bölcsődék Módszertani Központja, Bp. 1991

Bölcsődevilágítás ajánlás

TUNGSRAM, Bp. 1987

Nevelési, oktatási építmények, bölcsődék. Tervezési előírások

MSZ 24210 – 1 2011.

A bölcsőde kertje, az épület külső kapcsolatai. Kialakítási útmutató

BOMI, Bp., 1986

Bölcsődei adaptáció. Módszertani levél. Előadások – közlemények – dokumentumok.

Módszertani levelek, irányelvek

BOMI, Bp.

Folyamatos napirendi a bölcsődében. 3 .sz. módszertani levél

BOMI, Bp.1982

Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez. 1982. Kézirat

A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai

Módszertani levél 2009.

Országos Csecsemő- és Gyermek egészségügy Intézet 47. sz. Módszertani levele: „Az egészséges csecsemő táplálásának irányelvei” címmel.

Szülőcsoportos foglalkozás

Módszertani levél 1997.

2. Helyzetelemzés, az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Siófok Város lakosságának jelenleg két bölcsőde áll rendelkezésére a bölcsődés korú gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére, melyből egy bölcsődét (Csicsergő Bölcsőde) 122 férőhellyel Siófok Város Önkormányzata működtet.

2016. január 1-jén városunk lakosság száma: 25 037 fő, ebből a három év alatti népesség száma 648 fő. A lakosság számból, illetve a bölcsődei férőhelyeink számából látható, hogy a siófoki kisdedek 18,8 %-a részesült bölcsődei ellátásban, intézményünkben.

A Csicsergő Bölcsőde a belvárosban, az autóbusz pályaudvarhoz és a vasútállomáshoz is közel, könnyen megközelíthető helyen, lakótelepi környezetben helyezkedik el.

A város dinamikus fejlődése, a lakosság számának növekedése egyre nagyobb elvárásként fogalmazta meg a közelmúlt bölcsődei férőhelyeinek növekedésére vonatkozó igényt, amely a DDOP – 3.1.3/D – 09 – 2009 – 001 „A siófoki Nyitnikék Bölcsőde fejlesztése és kapacitás bővítése” sikeres pályázati lehetőség során ténylegesen elősegítette a férőhely ellátottság jelentős növekedését.

A Csicsergő Bölcsőde újonnan kialakított gondozási egységei és épületeirészei, a korábban már meglévő kapacitásokkal együttesen esztétikus, a gyermekek életkori sajátosságaiból és igényeiből adódó, azokhoz jól illeszkedő környezetben fogadják a gyermekeket.

Nyitva tartás:

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését, valamint a bölcsődéből a munkahelyre történő utazás időtartamát.

Ez alapján bölcsődénk nyitva tartási ideje: **hétfőtől péntekig 6.30 – 17 óra.**

Bölcsődei nyári zárás (szünet): 4 hét, amely időpontjáról minden év február 15-ig dönt a fenntartó, a szülők tájékoztatása ez időpontig megtörténik. A nyári zárva tartás időszakában a fenntartó ügyeletet/ellátást nem biztosít.

3. A Csicsergő Bölcsőde személyi feltételei

Intézményvezető/bölcsődevezető: 1 fő

szakvizsgázott óvodapedagógus/kisgyermekgondozó – nevelő/közoktatási vezető

Kisgyermeknevelők: 22 fő

a csoportlétszámnak megfelelő létszámban, illetve ebből *1 fő felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelő az intézményvezető/bölcsődevezető tevékenységét (adminisztratív) segíti*

Orvos: 1 fő (megbízási szerződéssel)

Bölcsődei dajka: 5 fő

Adminisztrátor: 1 fő

Mosónő: 1 fő

Karbantartó: 2 fő

Élelmezésvezető: 1 fő

Szakács: 3 fő

Kézi lány: 1 fő

4. Csicsergő Bölcsőde tárgyi feltételei

A Csicsergő Bölcsőde épülete 5 gondozási egységből/10 gyermekcsoportból és a hozzá kapcsolódó kiszolgáló helyiségekből áll. Az akadálymentesített épületben rendelkezésre állnak azok az egyéb helyiségek, melyek az ellátott gyermekek, illetve az alkalmazottak szükségleteihez, jó munkakörülményekhez, illetve a bölcsődében megvalósuló szakmai tevékenység minőségi kivitelezéséhez nélkülözhetetlenek.

Az épület napelemes ellátottsága a 2015-ös évtől segíti a hatékonyabb, környezettudatos energiafelhasználást a KEOP-4.10.0/N/14 – 2014 – 0195 „Fotovoltaikus rendszer kialakítása a siófoki Csicsergő Bölcsődében” projekt által.

Csoportszobáink alapterületei megfelelnek a férőhelyszámoknak. Bútorzatuk, berendezéseik a gyermekek testméreteinek, igényeihez, a bölcsődei életmódhoz igazodóak.

A felszerelések, berendezési tárgyak, eszközök esztétikusak, jól tisztíthatóak. Lehetőség szerint sok a természetes anyag, a világos színek, textíliák, a mosható felületek.

A fürdőszobák célszerűen kialakítottak, megfelelően felszereltek, (pelenkázó, öltöztető pad, törülköző, fésűtartó, tükrök, fertőtlenítő eszközök) amelyek biztosítják a gondozás tárgyi feltételeit.

A gyermeköltözőkben a szülők számára biztosított a gyermekek átadásának, átvételének optimális feltételei.

A játszóudvarok gyermekcsoportonként kerültek kialakításra. Minden évszakban, és időjárási helyzetben jól használható, gazdag játék- és mozgáslehetőség biztosított a gyermekek fejlődéséhez.

A játékkészlet pedagógiai, és egészségügyi szempontok, a gyermekek életkori összetétele, létszáma alapján kerültek meghatározásra.

A játékeszközöket a bölcsődei dajkák folyamatosan tisztítják, fertőtlenítik.

Pótlásukra, bővítésükre törekedni kell.

A Montessori jellegű csoportunkban Montessori játékeszközökből is szabadon választhatnak tevékenységeik során a gyermekek.

A ellátott gyermekek étkezését a helyben működő főzőkonyha biztosítja, ami jól felszerelt, gépesített, megfelel a HACCP rendszer követelményeinek.

A bölcsődének napi négyzeri étkezést biztosítunk (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna), illetve az ételérzékenységgel bíró kisgyermekek speciális étkezését is vállaljuk.

Az egyes korosztályoknak megfelelő élelmezési feladatokat az élelmezésvezető végzi.

Tevékenységehez irányadó a bölcsődei étkezésre vonatkozó 37/ 2014. (IV.30) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálás egészségügyi előírásairól „Az étkezéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozásában.

5. A Csicsergő Bölcsőde nevelési hitvallása, gyermekképünk

„Takaród hadd igazítsam,
puha párnád kisimítsam,
legyen álmod kerek erdő,
madaras rét, bokor – ernyő.”
/Weöres Sándor/

A személyiség kialakulásában meghatározó az első életévek szerepe. Itt kell lerakni és megalapozni a személyiség helyes és kívánatos alapjait. Optimálisan mindez csak harmonikus, és szeretetteljes légkörben valósulhat meg.

A szakirodalom és a mindennapi gyakorlat is azt mutatja, hogy a kötődés képességének kialakulásban, illetve a személyiség fejlődésének alakulásában a korai gyermekkori hatásoknak rendkívül fontos szerepe van.

Hisszük, hogy a bölcsődei nevelés során sikerül megvalósítanunk a gyermekek egyéni szükségleteihez, igényeihez és adottságaihoz igazodó, differenciált, sokirányú, harmonikus személyiségfejlesztést.

Minden itt dolgozó tevékenysége arra irányul, hogy az ellátott gyermekek megfelelő ellátásban részesüljenek, óvjuk és védjük őket, tiszteletben tartjuk jogukat, eltérő fejlődési ütemüket, képességeiket.

Életkori sajátosságainak megfelelően, egyéni igényeik szerint neveljük, gondozzuk a ránk bízott gyermekeket; figyelembe véve, hogy a 0-3 éves életkorú gyermek léte a felnőttől függ, ezért a kisgyermeknevelő személyisége, tevékenysége, attitűdje meghatározó.

A legfontosabb, hogy a gyermekek nyugodt, szeretetteljes légkörben, a szabad játék mindenekfelett álló prioritásának és az életkoroknak, egyéni szükségleteiknek figyelembevételével kialakított biztonságot adó, jó szokásokat megalapozó napirend keretein belül szocializálódjanak, fejlődjenek. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerrel teszi, amely segíti a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

6. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak.

A Bölcsődei Nevelés- gondozás Országos Alapprogramja, illetve az erre épülő helyi szakmai programunk (Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje Csicsergő Bölcsőde Szakmai Programunk) az ellátott gyermekek családjára, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozzuk meg.

Célunk olyan szolgáltató intézmény működtetése, mely alapellátás keretében a gyermekek napközbeni ellátását biztosítja, a vonatkozó jogszabályok és szakmai szabályok figyelembevételével.

Feladatunk a családban nevelkedő 20 hetestől 3 éves korú gyermekek szakszerű nevelés-gondozása. A bölcsődei nevelés-gondozás célja és feladata a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, a gyermekek fejlődés specifikus és egyéni, illetve az életkori sajátosságokból adódó szükségleteihez igazodó, professzionális nevelési-gondozási, pedagógiai tevékenység.

Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte a bölcsődei nevelési- gondozási év végéig maradhat a bölcsődében. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 42.§ (1.) bekezdés értelmében, amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsődei nevelés- gondozás alapelvei:

- **A család rendszerszemléletű megközelítése:** A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. Az interakciós mintákat kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.
- **A koragyermekkor intervenció szemlélet befogadása:** A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas szintér a koragyermekkor intervenciószemlélet alkalmazására, aminek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások felismerése, jelzése.
- **A nevelés és gondozás egységének elve:** A nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom. A gondozás minden helyzetében

nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

- **A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:** A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében-gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

- **A gyermeki személyiség tiszteletének elve:** a gyermeket, mint fejlődő személyiséget a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

- **Az egyéni bánásmód elve:** a gyermek fejlődésének alapvető feltétele a felnőtt őszinte érdeklődő, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, illetve akkor is, ha több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődési ütemű társaitól. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek és családja vallási, nemzetiségi/etnikai, kulturális hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

- **A biztonság és a stabilitás elve:** A gyermek személyi, és tárgyi környezetének állandósága (saját kisgyermeknevelő rendszer, felmenő rendszer, csoport, - és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai, és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

• **Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve:** A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétel, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

• **Az egészséges nevelő hatások elve:** A nevelés értékkövetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő különbség tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.

• **A gyermek kompetencia készítésének támogatása:** Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseiket, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapját.

A bölcsődei nevelés feladatai:

- **A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód

kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

- **Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása**

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

A prevenció feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogyaszorvos stb.

- **Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése**

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

- **A megismerési folyamatok fejlődésének segítése**

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő

környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretét nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

7. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatás elemek, tevékenységek leírása

Szakmai programunk *A bölcsődei nevelés- gondozás országos alapprogramjára* épül. Alapja a családi nevelés, azaz a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. Célunk és feladatunk, a gyermekek szeretetteljes légkörben való nevelése-gondozása, az életkori sajátosságok és egyéni fejlődés ütemében segíteni a gyermekek testi, lelki, érzelmi fejlődését, továbbá annak segítése, hogy adott életkor és érettség esetén alkalmassá váljanak az óvodai életre.

Egészségvédelem, egészséges testi fejlődés elősegítése:

Az egyik legfontosabb feladataink közé tartozik az egészséges életmód megalapozása, melyhez bölcsődénk minden feltételt biztosít. Megteremti az egészséges, biztonságos környezetet, az életkoroknak megfelelő egészséges táplálkozást (nyugodt légkör, koronként megfelelő egészséges ételek, megfelelő idő, rendszeres étkezés). Ide tartozik a gyermekek egészségvédelme, egészségnevelése. Segítjük az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulását, melyek megalapozása ebben az életkorban a legfontosabb. Mindezeket a folyamatos napirenden belül biztosítjuk, így a gyermekek észrevétlenül sajátítják el a mindennapok során (helyes étkezés, mosakodás, öltözködés, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, mozgás, alvás, játék).

Bölcsődei étkezés:

A táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, ezért már a bölcsődében kezdetét veszi az egészséges életmódra nevelés. Bölcsődénk fontosnak tartja figyelembe venni a kisgyermek táplálási elveit:

- a táplálék mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű legyen
- a táplálék a biztonságos és a higiénés követelményeknek megfeleljen
- a táplálék megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített legyen
- a táplálék élvezhető, változatos és idényszerű legyen!

Bölcsődénk minden reggelihez változatosan zöldséget, az ebédhez pedig szezonális gyümölcsöt biztosít.

Kisgyermeknevelőink gyakran - játékos és önkéntes keretek között - gyümölcskóstolót szerveznek a gyermekeknek. A gyermekek általában nagy érdeklődéssel fogadják, örömmel kóstolják az „ismertetett” gyümölcsöket. A gyümölcsökkel való ismerkedés, kóstolás tízóraizás keretein belül zajlik.

Higiénés szabályok betartása:

- étkezések előtti kézmosás
- zsebkendő, szalvéta használata
- fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása
- játékok mosása, fertőtlenítése
- heti/soron kívüli törülközőcsere
- kétheti/soron kívüli ágynemű csere
- napi takarítás, fertőtlenítés

Egészségmegőrzés:

Bölcsődénkben a tudatos egészségmegőrzés fontos szerepet játszik.

Gyermekfogászati prevenciónak számítanak: a cukorfogyasztás csökkentése, a rágásra nevelés, a korszerű étkezési szabályok alkalmazása és az édes italok helyetti víz adása.

Közvetlen prevenciónak számít a levegőzés, mely alatt az udvari játék és a szellőztetés együttesen értendő. Időpontját és mértékét befolyásolják az évszakok, az időjárási viszonyok valamint a gyermekek életkora is meghatározó.

A csoportszobában történő napi, rendszeres szellőztetés elengedhetetlen, ugyanakkor a szabadban történő levegőzést kánikula, eső, erős havazás, orkánszerű szél, sűrű köd vagy rendkívüli hideg esetén mellőzzük.

Fokozott figyelmet fordítunk a napvédelemre. A nyári melegben 10h – 15h között közvetlen sugárzás nem érheti a gyermeket, illetve a megfelelő mennyiségű folyadékfogyasztásra is ügyelünk.

Személyiségfejlesztés:

Biztosítjuk a gyermekek számára azon tevékenységeket, melyek személyiségformáló hatásúak. Lényeges szerepe van a kötetlenségnek, a szabadon választhatóságnak, illetve az életkori sajátosságokhoz igazodva annak, hogy nincs várakozási idő az egyes tevékenységek között. A gyermekek számára nincs kötelezőség, a játék szabadon választott, önkéntes, önmagáért való tevékenység. A gyermekek érdeklődésének és természetes kíváncsiságának megélése a szabad játék útján segíti a személyiségük kibontakozását.

A személyiségfejlesztés feltételei a bölcsődében: sikerélményhez jutás segítése, kudarcok

kiküszöbölése, értelmi-érzelmi képességek fejlesztése, az önállósági törekvések segítése, kreativitás segítése megfelelő feltételek biztosításával.

Érzelmi fejlődés és szocializáció segítése:

A szocializáció első színtere a gyermekek életében a bölcsőde. Feladatunk, hogy a gyermekek beilleszkedését segítsük, későbbi közösségi életüknek az alapjait megteremtjük.

A megfelelő érzelmi fejlődéshez és a szocializációhoz elengedhetetlen feladatunk a derűs légkör megteremtése és az esetleges nehézségek megelőzése illetve csökkentése.

A gyermekek egymás iránti empátia és tolerancia segítségét biztosítjuk.

A gyermekek érzelmi fejlődésének segítéséhez fontos, hogy a kisgyermeknevelő érzelmi biztonságot nyújt számukra, egyéni szükségletüket lehetőség szerint kielégíti, az éntudat egészséges fejlődését támogatja.

7.1 Bölcsődei hagyományok, ünnepek

- ❖ **Születésnapok:** bölcsődénk hagyományai közé tartozik a gyermekek születésnapjainak megünneplése. Ezen a napon a csoportszobát feldíszítjük, lufikat fújunk fel, és születésnapi dallal várjuk a gyermeket. Apró kis ajándékot készítünk, melyet délután, hazaadáskor adunk át.
A szülők egyéni döntése, hogy hoznak-e be cukrászda által előállított tortát. Amennyiben igen, ebéd után kerül sor a torta tálalására. Ekkor énekléssel köszöntjük fel a gyermeket, körbeállva a tortát, majd az ünnepelet elfújhatja a gyertyákat. Természetesen ilyenkor is fokozottan ügyelünk az egészséges étkeztetésre, megfelelő mennyiségre!
- ❖ **Medve-nap:** Ha a medve február 2-án, azaz Gyertyaszentelő napján kibújva a barlangjából meglátja az árnyékát, azaz süt a nap, akkor sürgősen visszabújik, úgy gondolván, hogy még sokáig tart a tél. Azonban, ha borult az ég, akkor hamarosan jön a tavasz.
Ezen a napon a gyermekek behozhatják otthonról a kedvenc kis mackójukat. Macis dalokat énekelünk, mondókákat ismételtetünk, macit színezhettek. A macikat „életre kelthetjük” akár bábozással vagy egyszerűen csak szerepet kapnak éneklés közben. Macis játékokat játszunk vagy barlangot is építhetünk mely a gyermekek számára nagy élmény. Már a legkisebbek is játékosan ismerkedhetnek a népi megfigyelésekkel, szokásokkal az életkori sajátosságoknak megfelelően.

-
- ❖ **Farsang:** a farsangi mulatságnak évről évre hatalmas sikere van bölcsődénkben. A gyerekeket felkészítjük a közelgő eseményre, jelmezekről beszélgetünk és nem utolsósorban farsangi dalokat, mondókákat gyakorlunk. A gyermekek már a készülődést is nagyon élvezik. A csoportszobák farsangi dekorációkkal díszeslegnek. A multság napján minden kisgyermek jelmezben érkezik zeneszóra. A szülőknek érkezéskor lehetőségük van fotózni, és a reggeli kezdetéig egy kis időt eltölteni a csoportban gyermekükkel. Táncolunk, énekelünk és a hagyományos farsangi fánkból is kóstolunk.

 - ❖ **Húsvét:** bölcsődénkben húsvét napjára is készülünk. Mondókákat, dalokat mondunk, énekelünk. Sokat beszélgetünk a nyusziról, elővesszük a húsvéti mesekönyveket, leporellókat. Lehetőségük van nyuszis, hímes tojásos nyomtatványt színezni, tojásformákat vágunk ki melyre ujjal festhetnek illetve ragaszthatnak is. Nagyon kedvelt a bárány forma vattával való beragasztása. A húsvét előtti nyitvatartási napon a gyermekek apró ajándékot kapnak, melyet az udvaron elszórva kereshetnek meg.

 - ❖ **Anyák napja:** az anyák napja bölcsődénk számára nagyon fontos ünnep, hiszen ezen a napon az édesanyákat köszöntjük. Egy aprósággal, kis verssel köszönetet mondhatnak már a bölcsődés korú gyermekek is. Anyák napi verseket gyakorlunk, melyet nagy általánosságban el is mondanak a gyermekek délután érkező édesanyjuknak, nagymamáknak. Mindezt a kisgyermeknevelők által készített apró ajándék átadásának kíséretében teheti gyermekek.

 - ❖ **Gyereknapi:** ezen a napon a mulatsággal, lufikkal és délután egy kis ajándékkal kedveskedünk a gyermekeknek.

 - ❖ **Búcsúzás:** az óvodába készülő gyermekkel mondókát mondunk: *„Bölcsődésből óvodás lesz, óvodásból iskolás, akármilyen nagy a világ, ez mindenütt így szokás.”*, melyet szüleiknek elmondanak. Ezután a kisgyermeknevelők által készített tarisznyát kapják meg, melyben apró útravalók találhatók.

- ❖ **Mikulás:** december hatodikára a csoportszobák már hangulatos dekorációkban pompáznak. A gyermekek élvezettel mondókáznak, énekelnek a télapónak. Minden évben egy kisgyermeknevelő öltözik be és járja végig csomagokkal, szaloncukrokkal a csoportokat. A gyermekek nagyon várják az érkezését. Örömmel fogadják.
- ❖ **Karácsony:** bölcsődénk a karácsonyt, a szeretet ünnepét is nagyon fontosnak tartja, ugyanakkor nem ünnepejük, hiszen ez családi körben meghitt. Mégis készülünk rá, hiszen karácsonyi dalokat énekelünk, a télapós dekorációt felváltja a még meghittebb karácsonyi hangulatot sugárzó díszlet. Karácsonyi dalok szólnak a magnóból, ünnepi mesekönyvek kerülnek a polcokra.

8. A bölcsődei ellátásunk megszervezésének elvei

A bölcsődei felvétel rendje:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és a személyi gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/ 1998. (IV. 30.) NM rendelet szerint, bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3. életévének, fogyatékos gyermek az 5. életévének betöltéséig, illetve annak az évnek december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét, fogyatékos gyermek az 5. életévét betölti.

Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, bölcsődében gondozható 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsődei felvételt a szülő, illetve a szülő hozzájárulásával kérheti a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos, a család - és gyermekjóléti szolgálat.

Siófok Város Önkormányzata Képviselő – Testületének 34/ 2016. (XII. 19.) Önkormányzati Rendelete Siófok Város Önkormányzata által biztosított szociális és gyermekvédelmi ellátásokról, és a bölcsődés korú gyermekeket nevelő családok támogatásával 17 §. Siófok Város Önkormányzata az általa fenntartott bölcsődében a Gyvt. 42.§- a értelmében bölcsődei ellátást biztosít, ha

a.) a gyermek és az őt nevelő szülő/szülők siófoki lakóhellyel rendelkezik, és a gyermek mindkét szülője munkaviszonyban, köztisztviselői, közalkalmazotti jogviszonyban áll, vagy

olyan rendszeres munkavégzéssel járó egyéb kereső tevékenységet folytat (a továbbiakban: munkaviszony, amely miatt a gyermek napközbeni ellátását nem tudja biztosítani)

b.) a siófoki lakóhellyel rendelkező szülőt a gyámhatóság védő-óvó intézkedésként bölcsődei ellátás igénybevételére kötelezte.

Amennyiben valamennyi igénylő felvételt nyert és van szabad bölcsődei férőhely, Siófok Város Óvodájának és Bölcsődéjének intézményvezetője döntése alapján felvehető az a gyermek is, akinek mindkét szülője siófoki lakóhellyel rendelkezik, de csak az egyik szülője áll munkaviszonyban.

A bölcsődei felvételtől Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetője dönt, a döntés ellen 15 napon belül fellebbezést lehet benyújtani Siófok Város Képviselő – testületének Nemzeti Erőforrás Bizottságához. Bölcsődei gondozásba csak olyan gyermek vehető fel, akinek felvételéről jogerős döntés van. A 33.§ (1.) bekezdés b) pontja esetében az ellátást a gyámhatóság jogerős döntése alapján kell biztosítani.

A szülő a bölcsődei ellátás feltételeiben bekövetkező változástól számított 15 napon belül köteles értesíteni Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetőjét. Az intézményvezető a bölcsődei ellátást megszünteti, ha az ellátás megállapításnak feltételei már nem állnak fenn.

9. A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal

A gyermekek egészséges személyiségfejlődése és szocializációja miatt kiemelt feladatunk a család-bölcsőde közötti kapcsolat erősítése és a családi nevelés segítése.

A családi és a bölcsődei nevelés közötti bizalomra épülő együttműködés elsődleges, ezért a bölcsőde nyitott a kisgyermekes családok, ellátottak bölcsődénk felé irányuló megkereséseire.

A szülők a bölcsődébe való jelentkezés során az ellátás igénybevételéről, a szükséges iratok, igazolások bemutatásának rendjéről, a felvétel lehetőségéről az intézményvezetőnél/ bölcsődevezetőnél tájékozódhatnak.

Beiratkozáskor, nyilvántartásba vételkor az intézményvezető/bölcsődevezető tájékoztatást ad a bölcsődei nevelés-gondozásról, a gyermek beszoktatásáról, röviden a házirendről, és írásos formában kétoldalú megállapodásban rögzítésre kerül a bölcsődei ellátás tartalma.

A szülő és a bölcsőde által egyeztetett időpontban megkezdődik a gyermek adaptációja, a

kisgyermeknevelő a bölcsődei beszoktatásra vonatkozó protokoll szerint jár el, a szülő egyéni élethelyzetének és a gyermek igényeinek, szükségleteinek figyelembevételével.

A bölcsődei élet során a kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más funkcióval bír, ezért párhuzamosan minél többet alkalmazunk közülük.

Családlátogatás:

Bölcsődénkben a családlátogatáshoz egy újabb bevált módszert alkalmazunk, mely egy szülők által kitöltött részletes kérdőív formájában valósul meg, amely tartalmaz egy szülői nyilatkozatot arról, hogy vállalják-e a családlátogatást vagy sem. Amennyiben a család válasza nem, a kitöltött kérdőív segít megismerni a gyermeket, a gyermek otthoni környezetét, szokásait.

Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás:

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A fokozatos beszoktatás során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

Napi kapcsolattartás:

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai, etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetés:

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékoztatást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető/ intézményvezető is.

Szülőcsoportos beszélgetések:

Szervezett, tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekeket érintő, a szülőkkal közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. A beszélgetések erősítik a jó kapcsolatot, a partneri együttműködést, a bizalmat. Szülői közösségek alakulnak ki.

Szülői értekezlet:

A szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatást, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja.

Indirekt kapcsolattartási formák:

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, honlap, szórólap lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

10. Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”- rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele. A napirenden belül, az egyes gyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a gyermekcsoport életében is áttekinthető legyen a rendszer. A gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, felesleges várakozási idő nélkül. Ez biztosítja valójában a csoport belső nyugalalmát is. A folyamatos gondozáson belül, az egymást követő események (tisztálkodás, étkeztetés, alvás, pihenés) kiszámíthatóságot, jó közérzetet alakítanak ki a gyermekben. A napirend kialakításának további feltételei, a személyi állandóság, a megfelelő tárgyi feltételek és eszközellátottság, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával összehangolt munka.

Gyermekek napirendje:

Őszi napirend:

6.30 – 8.15 → A gyermekek átvétele, szükség szerinti fürdőszoba használat, kézmosás, szabad játéktevékenység

8.15 – 8.45 → Reggeli

8.45 – 10.00 → Játék a szabadban, szükség szerinti fürdőszobai műveletek

10.00 – 10.10 → Tízórai

10.10 – 10.30 → Játék kezdeményezése a tervezet szerint, a gyermekek önkéntes részvételével, a társ kisgyermeknevelő támogatásával

10.30 – 11.15 → Készülődés az udvari levegőzéshez, játék az udvaron

11.15 – 11.45 → Folyamatos bejövetel, vetkőzés, fürdőszobai műveletek, játék

11.30 – 12.00 → Folyamatos ebédelés

12.00 – 14.45 → Pihenés, alvás, ébredési sorrendben fürdőszobai műveletek

15.00 – 15.25 → Uzsonna

15.25 – 17.00 → Szabad játéktevékenység, a gyermekek hazaadása érkező szüleiknek

Téli napirend:

6.30 - 8.15 → A gyermekek átvétele, szükség szerinti fürdőszoba használat, kézmosás, szabad játéktevékenység

8.15 – 8.45 → Reggeli

8.45 – 10.00 → Szabad játéktevékenység, szükség szerinti fürdőszobai műveletek

10.00 – 10.10 → Tízórai

10.10 – 10.30 → Játék kezdeményezése, önkéntes részvétel

10.30 – 11.00 → Időjárástól függően készülődés az udvari levegőzéshez, játék a szabadban

11.00 – 11.30 → Folyamatos bejövetel, vetkőzés, fürdőszobai műveletek, folyamatos játék biztosítása

11.30 – 12.00 → Folyamatos ebédelés

12.00 – 14.45 → Pihenés, alvás, ébredés sorrendjében folyamatos fürdőszobai műveletek elvégzése

15.00 – 15.25 → Uzsonna

15.25 – 17.00 → Szabad játéktevékenység, a gyermekek hazaadása érkező szüleiknek

Tavaszi napirend:

6.30 – 8.15 → A gyermekek átvétele, szükség szerinti fürdőszoba használat, kézmosás, szabad játéktevékenység

8.15 – 8.45 → Reggeli

8.45 – 10.00 → Szabad játéktevékenység, szükség szerinti fürdőszobai műveletek

10.00 – 10.10 → Tízórai

10.10 – 10.30 → Játék kezdeményezése a tervezet szerint, a gyermekek önkéntes részvételével, a társ kisgyermeknevelő támogatásával

10.30 – 11.15 → Készülődés az udvari levegőzéshez, játék az udvaron

11.15 – 11.45 → Folyamatos bejövetel, vetkőzés, fürdőszobai műveletek, játék

11.30 – 12.00 → Folyamatos ebédelés

12.00 – 14.45 → Pihenés, alvás, ébredési sorrendben fürdőszobai műveletek

15.00 – 15.25 → Uzsonna

15.25 – 17.00 → Szabad játéktevékenység, a gyermekek hazaadása érkező szüleiknek

Nyári napirend:

6.30 – 8.15 → A gyermekek átvétele, szükség szerinti fürdőszoba használat, kézmosás, szabad játéktevékenység

8.15 – 8.45 → Reggeli

8.45 – 10.00 → Játék a szabadban, szükség szerinti fürdőszobai műveletek

10.00 – 10.10 → Tízórai

10.10 – 11.30 → Játéktevékenység folytatása az udvaron

11.15 – 11.45 → Folyamatos bejövetel, vetkőzés, fürdőszobai műveletek, játék

11.30 – 12.00 → Folyamatos ebédelés

12.00 – 14.45 → Pihenés, alvás, ébredés sorrendjében fürdőszobai műveletek

15.00 – 15.25 → Uzsonna

15.25 – 17.00 → Szabad játéktevékenység, gyermekek hazaadása érkező szüleiknek

A napirend rugalmasan változhat az életkori sajátosságoknak, fejlettségnek, a gyermekek szükségleteinek, az évszakoknak, az időjárásnak és egyéb befolyásoló tényezőknek megfelelően.

11. Bölcsődénk nevelési-gondozási munkájának főbb helyzetei

A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik.

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei:

- **Tanulás:**

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

- **Gondozás:**

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárási. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

- **Játék:**

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői

magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

- **Mozgás:**

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

- **Mondóka, ének:**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmikus szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játék helyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei

nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

- **Vers, mese:**

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

- **Alkotó tevékenységek:**

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés -, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

- **Egyéb tevékenységek:**

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, gyümölcsök megmosása stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

A bölcsődei nevelés sajátos feltételei:

- **„Saját kisgyermeknevelő”- rendszer**

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

- **Gyermekcsoportok szervezése**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja.

A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

- **Tárgyi feltételek**

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet - a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit -, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

- **Napirend**

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek

tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”- rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

12. Kiemelt pedagógiai tevékenység – Montessori jellegű bölcsődei gyermekcsoport

Bölcsődénk III. számú gondozási egységében, egy gyermekcsoportban, - ahol csoportszervezési szempontból adott, hogy valamennyi kisgyermek a 2. életévét betöltötte, - Montessori jellegű pedagógiai szemléletet alkalmazzunk.

A pedagógiailag előkészített környezetben a kisgyermeknevelő feladata olyan feltételrendszer teremtése, amelyek között minden kisgyermek a saját tevékenysége során maga fedezi fel a körülötte lévő „világot”.

A tapasztalatszerzés útja maga a szabad játék, illetve a napirend által meghatározott tevékenységek.

A kisgyermeknevelő megfigyel minden kisgyermeket, és valamennyi gyermeket a saját szintjéről segíti, neveli, fejleszti. Annyi segítséget ad, ami az adott helyzetben a gyermek egyéni igényeihez szükséges!

„Arra taníts, hogy önálló lehessen, hogy büszke lehessen magamra!”

(Maria Montessori)

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása, az egyéni próbálkozások lehetőségeinek biztosítása, a sokszori gyakorlási lehetőség, az elegendő idő, hely, egyéni odafordulás, mind-mind a gyermek egészséges életvitelének, jó szokások kialakításához és azok bevéséséhez segít.

- A gyermekek számára kialakított környezet, az általunk használt eszközök (a mindennapi élet eszközei) pl. pohár, szalvéta, papír zsebkendő, törülköző, vízcsap fésű stb. mind-mind számukra elérhető helyen, magasságban vannak, segítve önállósodási törekvéseiket, próbálkozásaikat.

- A sokféle, az életkoroknak megfelelő játékeszközök mellett a gyermekcsoportban megtalálhatóak az un. Montessori játékeszközök (Montessori torony, logikai torony, Montessori cirkusz, Montessori város, színtorony, képkirakók stb.)
- Eszközök bemutatása:
 - a kisgyermeknevelő létrehozza a kapcsolatot a tárgy és a neve között, egyenként megnevezi a tulajdonságait, ezután felajánlja a játéklehetőséget
 - megjegyzés, rögzítés fázisa, amelyben a kisgyermeknevelő megnevezi a fogalmat és próbálkozási lehetőségeket biztosít a gyermeknek szükség szerint
 - a kisgyermeknevelő mutat egy tárgyat és rákérdez a nevére, ezzel a passzív szókinccs aktívvá fejlődikBemutatás közben lényeges, hogy a kisgyermeknevelő beszéde legyen a gyermek számára modellértékű.
- A gyermekek megismerkednek a vízzel, a vízöntögetéssel, az öntés technikájával, tapasztalatot szereznek a víz tulajdonságairól. A mennyiségfogalom, az úrtartalom még gondot okoz, a víz is színtelen, de vízfestékkel „megfesthető” és így a gyermekek számára láthatóvá, érzékelhetővé válik. „Kísérleteket” végzünk, tapasztalatszerző játék lehetőségeket kínálunk fel: például víz áttöltése az egyik edényből a másikba.
- Az anyagok, tárgyak rendezgetése és szétválogatása során fejlődik a finommotorikájuk, alakul a rész-egész meghatározása, a szem-kéz koordináció.
- Az érzékelés fejlesztésére szolgáló játékeszközök alapozzák a színek, alapszínek megismerését, a hallás, zörejdobozok, hangszerek a keresztcsatornák működtetésére, összhang fejlesztésére hatnak
- Taktilis érzékelés: sima-durva felületek, anyagok, tárgyak különbözőségének tapintás útján történő megtapasztalása, megismerése
- Forma, alapformák, geometriai tapasztalatok szerzése, kizárólagosan a játék által!
- Játék „titokzsákkal”. – A gyermek számára már ismert játékok elrejtése, a megtalálás öröme.
- Kozmikus nevelés:
Ember-természet kapcsolata.
A mindennapok során, az aktuális nevelési helyzetben beszélgetünk arról, hogy milyen fontos számunkra a napfény, az eső, a hó, az ivóvíz, a növények, az állatok és a Földünk. Az esővíz összegyűjthető, lehet vele locsolni a virágokat. A hó sem csak hóemberépítésre jó, és el is olvad. Mi lesz belőle? Mire használhatjuk a vizet? A játszóudvaron találkozunk csigákkal, rovarokkal, madarakkal. Mit csinálnak? Megfigyeljük életmódjukat. A természetről, a természeti és társadalmi környezetünkről képeskönyveket nézegetünk, megnevezzük az ott látottakat.

Megállapításokat teszünk, ami gyarapítja a gyermekek ismereteit, illetve további gondolatokat ébresztenek bennük.

- A zenei nevelés eszközei a zörejdobozok, zajkeltő eszközök, hangszerek.
- Az írást előkészítő eszközök használatával láttatjuk, hogy zsírkrétával, ceruzával, ecsettel, illetve egyéb tárgyak, eszközök segítségével nyomot tudunk hagyni a papíron. Faággal, kavicsal tudunk rajzolni a homokba, a földre, hóba stb.
- Az anyanyelvi nevelés, a beszéd tanulása áthatja a bölcsődében valamennyi főbb nevelési helyzetünket. A beszéd a kisgyermekkorban tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

A tanulás folyamatai:

1. próbálkozás
 2. gyakorlás
 3. képesség kialakulása
 4. tanulás
- A tanulás vonatkozásában ki kell emelni továbbá a spontán, utánzásos tanulás fontosságát, ami az említett korosztály esetében a kisgyermeknevelő-gyermek interakciójából származó ismeretszerzés, szokásalakítás egyben.

Összegzés:

Maria Montessori pedagógiájának időszerűsége napjainkban reneszánszát éli, melynek egyik oka, hogy a személyiség olyan értékeit kívánja felszínre hozni, fejleszteni, amely gyorsan fejlődő világunkban elsődleges fontosságú. Önállóság, problémák felismerése, problémamegoldó gondolkodás, kreativitás, együttműködő képesség. Montessori a tanulás új formáját teremti: a kisgyermeknevelő feladata a tanulás/tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, és a tevékenykedő gyermeket követve a szükséges, egyénre szabott segítségadás.

A módszer alkalmazásával olyan értéket tudunk realizálni, amely társadalmunkban már az intézményes nevelés kezdetén, annak első lépcsőfokain is megkérdőjelezhetetlenek. – Tolerancia, segítőkészség, békés egymás mellett élés, biológiai sokféleség felismerése, elemi összefüggések megláttatása, a fogyasztóvá nevelés ellenében a környezetünk védelmére nevelés.

13. Bölcsődénk kapcsolatrendszere

A bölcsőde külső partnereinek képviselésében az intézményvezető jogosult eljárni. Intézményvezetői döntés értelmében a kapcsolattartás képviselését, a bölcsődei intézményegység vonatkozásában – egyedi megbízás alapján – kisgyermeknevelő is elláthatja.

Együtműködés az óvodákkal.

Együtműködés a gyermekjóléti szolgálattal és a jelzőrendszer további tagjaival.

Együtműködés a fenntartóval.

Együtműködés a pedagógiai szakmai szolgáltatóval, illetve a szakértői bizottsággal.

Együtműködés a hatóságokkal.

13.1 Gyermekvédelmi tevékenység

A bölcsőde gyermekvédelmi feladatairól, a gyermekek napközbeni ellátásában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról az 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik. A bölcsőde vezetőjének, a bölcsőde gyermekvédelmi felelősének, a bölcsőde orvosnak, és valamennyi dolgozónak meghatározott feladatai vannak a gyermekvédelemmel kapcsolatban. A gyermekvédelmi feladatokat az intézményvezető/bölcsődevezető koordinálja.

Feladatok:

- a gyermekek veszélyeztetettségének felismerése
- a gyermek bántalmazásának, elhanyagolásának jeleinek felismerése, jelzése
- családlátogatási, kapcsolattartási formák működtetésének elősegítése
- a jelzőrendszer tagjaival szoros együttműködés és együttgondolkodás

Amennyiben intézkedés szükséges a gyermek védelme érdekében, a Módszertani útmutató a gyermekvédelmi észlelőrendszer és jelzőrendszer működése kapcsán a gyermekek bántalmazásának felismerése és megszüntetésére irányuló egységes elvek és módszertan alapján kell eljárni.

14. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az intézmény különös gondot fordít a gyermekek jogainak sértetlenségére, valamint a szülők, törvényes képviselők és a bölcsődei dolgozók állampolgári, alkotmányos jogaira.

Az 1997. évi XXXI. törvény 35. § alapján a bölcsődében érdekképviseleti fórumot működtetünk.

A személyes gondoskodás során a gyermeki és a szülői jogok tiszteletben tartásával, azok érvényesülését biztosítva kell eljárni.

A bölcsődében kifüggesztve a faliújságon, jól látható helyen megtalálható a gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége.

A személyes gondoskodást nyújtó intézmény az ellátás megkezdésekor gondoskodik a szülő/törvényes képviselő Gyvt. 33.§. (2.) bekezdésében és 34. §-ában foglaltakról való tájékoztatásról. A szülő/törvényes képviselő írásban nyilatkozik a tájékoztatás megtörténtéről.

15. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége, biztosításának módja, formái

A kisgyermeknevelők számára a kötelező szakmai továbbképzésről az 1993. évi III. törvény a „szociális igazgatásról és szociális ellátásokról” valamint részletesen a 9/ 2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet ír elő. Az említett jogszabályok rögzítik a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét.

A képzési ciklus alatt a felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképzettség esetén 60 továbbképzési pontot kell teljesíteni.

2016. január 1-jétől a pedagógus életpálya kiterjesztésre került a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

2017. január 1-jétől a bölcsődei dajka munkakör került kialakításra, a képesítési feltételeknek 2018. december 31-ig kell megfelelni.

Belső képzések, illetve az önképzés lehetősége biztosított valamennyi szakdolgozó számára. Kisgyermeknevelőink a Magyar Bölcsődék Egyesületének tagjai. A szakmai információáramlás az Magyar Bölcsődék Egyesületének Somogy Megyei koordinátora és az intézményvezető között folyamatos.

16. A minőségi feladatellátás biztosítása, belső ellenőrzése a bölcsődében

A bölcsőde szakmailag önálló intézményegység, működését a minőségi feladatellátás, teljesítés érdekében rendszeresen, folyamatosan ellenőrizni szükséges.

Elsődleges a nevelőmunka minőségi teljesültségének érvényesítése. Az intézményvezető/bölcsődevezető feladata, ellátási helye a bölcsődében található. Az intézményvezető/bölcsődevezető napi, rendszeres megfigyeléseivel képet kap a kisgyermeknevelői munka színvonaláról. A megfigyelések a munkaterv alapján célzottan, illetve napi, spontán látogatások alapján történnek.

Az ellenőrzés szempontjai:

a bölcsődék működését szabályzó dokumentumoknak, továbbá módszertani útmutatóknak megfelelő munkavégzés.

-
- személyi, tárgyi, dologi, működési feltételek
 - minőségi nevelőmunka folyamatai
 - családlátogatás teljesültsége
 - szülővel történő fokozatos adaptáció
 - napirend, házirend, kisgyermeknevelői munkarend, gyermekcsoport elosztás
 - gondozási műveletek, nevelési helyzetek
 - egészségvédelem, jó szokások megalapozása
 - gondozás-nevelés egysége
 - levegőzés, tevékenységek szervezése a szabadban
 - a kisgyermeknevelők dokumentációs feladatai
 - játék, mozgásos és fejlesztő tevékenységek, feltételek biztosítása
 - mondóka, ének, zenei nevelés, alkotó tevékenységek, egyéb tevékenységek szervezése, biztosítása
 - az óvodába lépés „előkészítése”
 - szülői értekezletek, szülőcsoportos megbeszélések, nyílt nap lehetősége, ünnepekre való felkészülés
 - esélyegyenlőség, gyermeki jogok teljesültsége
 - egészségügyi és higiénés feltételek teljesültsége
 - minőségi élelmezés
 - tiszta ruha, szennyes ruha kezelése, mosása
 - takarítási, fertőtlenítési feladatok
 - munkavédelmi, tűzvédelmi követelmények teljesültsége, balesetek megelőzése
 - prevenció
 - HACCP rendszer működtetés a konyhai folyamatok során

Az ellenőrzés fajtái:

- tervszerű, a munkaterv szempontjai alapján
- alkalmi, spontán

Célja:

a problémák feltárása, megoldása, az eredményesség, hatékonyság növelése

Módszerei:

- megbeszélés
- megfigyelés
- dokumentumelemzés

17. A bölcsődében használt dokumentációk

Intézményvezető:

- felvételi könyv
- havi statisztika, bölcsődei kérdőív (KSH adatszolgáltatás)
- NRSZH TEVADMIN napi jelentés
- munkaköri leírások
- heti étrend
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- napi jelentés kimutatás 328/ 2011 (XII. 29.) kormányrendelet 2. sz. melléklete

Adminisztrátor:

- dolgozók egészségügyi könyve
- havi statisztika
- dolgozók napi távollétének nyilvántartása
- dolgozók jelenléti íveinek kezelése
- személyügyi iratok, iktatás, levelezés
- munkavédelmi napló vezetése
- étkezők nyilvántartása 328/ 2011. (XII. 29.) kormányrendelet 4. sz. melléklete

Bölcsődeorvos:

- egészségügyi törzslap (1 év alatti gyermekeknél havonta, 1-3 éves gyermekeknél 3 havonta)

Kisgyermeknevelők:

- bölcsődei csoportnapló (naponta)
- egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt (C 3354 – 6/ a. r. sz. ny. s.)
- fejlődési napló

Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje

Cím: 8600 Siófok, Fő utca 218.

Tel: 06-84/311-220, 310-020

Email: ovoda.siofok@gmail.com

OM azonosító: 202057

Melléklet

MEGÁLLAPODÁS

gyermek napközbeni ellátása/bölcsődei ellátás igénybevételéhez

— mely létrejött Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje vezetője Somogyi Éva a bölcsőde szakmai vezetője/intézményvezetője és törvényes képviselő/szülő – a továbbiakban ellátást igénylő – között a mai napon gyermeke bölcsődei ellátásáról.

— Az ellátott:

Születési helye, ideje:

Anyja családi és utóneve:

Társadalombizt. azonosító jele:

A bölcsődei ellátás kezdő időpontja 2017. tartama: óvodába történő átadásig.

A gyermek bölcsődei felvételi határozat száma: /2017.

A bölcsőde vezetője az alábbiakat biztosítja az ellátást igénylő szülő gyermeke számára:

- a bölcsődei ellátás alapelveire épülő szakszerű gondozást-nevelést
- napi négyzseri étkezést, nyugodt alvást, pihenést,
- a gyermek szabad levegőn tartózkodásának biztosítását
- az önálló játéktevékenység támogatását, a gyermek fejlettségének megfelelő készségfejlesztést,

Az ellátást igénylő tudomásul veszi, hogy az intézményben a napi térítési díj:Ft, melyet az intézmény fenntartója – megváltoztathat – melyről az ellátást igénylő szülő értesítést kap.

A térítési díjat előre, a tárgyhónap 15-ig az intézmény által megjelölt napon kell az ellátást nyújtó bölcsődének megfizetni. Amennyiben a szülő a térítési díj fizetés kötelezettségének nem tesz eleget, a bölcsőde követelését elküldi a fenntartónak és az ellátást felfüggeszti.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a szülő, egyéb törvényes képviselő bejelentése alapján,
- ha a gyermek a jogszabályban meghatározott életkort betöltötte,
- meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara miatt veszélyezteti a többi gyermek egészségét. (15/1998./IV.30./NM rendelet 43. §. /3/ bek.)

A bölcsődevezető tájékoztatja továbbá a szülőt az alábbiakról:

- az ellátás tartama és feltételei: a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését szervezzük meg azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő- piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik. (1997. évi XXXI. törvény 41. § /1/ bek.).

A gyermek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani:

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni (1997. évi XXXI. törvény 41. § /2/ bek.)

A gyermek napközbeni ellátását biztosítani kell, ha azt a jegyző a védelembé vétel (Gyvt. 68.§ (3) a. pontja) során elrendeli.

- az intézmény által vezetett gyermekekre vonatkozó dokumentáció: egészségügyi törzslap, fejlődési lap és napló, IX. számú adatlap
- az érték- és vagyonmegőrzés módja: a gyermekek ruházatának jellel ellátott saját helye van, a bölcsődébe behozott játéktárgyakért, ékszerekért felelősséget a bölcsőde nem vállal
- az intézmény házirendje: a tájékoztatás szerint

Az ellátást igénylő a Házirendben foglaltakat megismerte, tudomásul vette, vállalta a betartását. A Házirend a szülőkre és hozzátartozókra egyaránt vonatkozik.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 33. alapján tájékoztatási kötelezettségének eleget tett a bölcsőde vezetője.

..... nevű gyermek szülő/gondviselője tájékoztatást kaptam:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről
- a bölcsődében vezetett nyilvántartásokról
- az értékek és vagyon megőrzés módjáról,
- a házirendről,
- a kapcsolattartás módjáról,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési díjról.

Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje

Cím: 8600 Siófok, Fő utca 218.

Tel: 06-84/311-220, 310-020

Email: ovoda.siofok@gmail.com

OM azonosító: 202057

Hozzájárulok ahhoz, hogy a Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje Csicsergő Bölcsődében vezetett nyilvántartásában a gyermekem és a törvényes képviselő adatait felvegye, és azt tárolja. A személyazonosító adataimban beállott változásokról a bölcsőde vezetőjét tájékoztatom.

A szülő nyilatkozik arról, hogy a felvételnél közölt adatok a valóságnak megfelelnek. Vállalja, hogy a kérelemhez csatolja a felvételt igazoló dokumentumokat, valamint ha a közölt adatokban változás következik be, azt 15 napon belül az intézményvezetővel tudatja.

Jelen Megállapodás a gyermek ellátásának megszüntetésével automatikusan hatályát veszti. A Megállapodást és a tájékoztatást a felek – mint akaratukkal mindenben megegyezőt – tudomásul vették és aláírták.

Siófok, 2017.....

PH.

.....
ellátást igénylő/törvényes képviselő/szülő

.....
intézményvezető

Felhasznált és áttanulmányozott irodalom

http://net.iogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1600006.EMM×hift=20170101&txtr_eferer=99800015.NM – A bölcsődei nevelés- gondozás országos alapprogramja

Somogyi Éva pályázat 17 – 224/ 2015

Somogyi Éva pályázat KÖH 1463/ 2015

<http://mako.hu/wp-content/uploads/2016/12/melleklet-1.pdf> - Makó- szakmai program

<http://www.montessori.hu/> - Magyarországi Montessori Egyesület

https://www.google.hu/search?q=montessori+j%C3%A1t%C3%A9k&biw=1600&bih=770&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiN0KjSI_zRAhXDOxoKHap3BM8Q_AUIBigB#imgrc=59IN-7dJu1PnMM: - Montessori játékok

https://www.google.hu/search?q=montessori+j%C3%A1t%C3%A9k&biw=1600&bih=770&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiN0KjSI_zRAhXDOxoKHap3BM8Q_AUIBigB&dpr=1#imgrc=Zx71B4-UYxNKM: - Montessori játék

https://www.google.hu/search?q=montessori+j%C3%A1t%C3%A9k&biw=1600&bih=770&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiN0KjSI_zRAhXDOxoKHap3BM8Q_AUIBigB&dpr=1#imgrc=jVX6srLvXIKYiM: - Montessori játék

https://www.google.hu/search?q=montessori+j%C3%A1t%C3%A9k&biw=1600&bih=770&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiN0KjSI_zRAhXDOxoKHap3BM8Q_AUIBigB&dpr=1#imgrc=6x7J96cYrkMqsM: - Montessori játék

https://www.google.hu/search?q=montessori+j%C3%A1t%C3%A9k&biw=1600&bih=770&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiTzYvjmPzRAhVD7RQKHTLTBPIQ_AUIBigB#tbm=isch&q=montessori+toys&imgdii=XC1ge6kv9GNgGM:&imgrc=PSmrJkzSyLkTZM: - Montessori játék

https://www.google.hu/search?q=montessori+j%C3%A1t%C3%A9k&biw=1600&bih=770&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiN0KjSI_zRAhXDOxoKHap3BM8Q_AUIBigB&dpr=1#tbm=isch&q=b%C3%B6lcs%C5%91de&imgrc=qNXnf_0OW9jofM: - fedőlap kép

<https://www.kszipecs.hu/files/CsodaBolcsode%20Szakmai%20program.pdf>

Köszönetnyilvánítás

" A hivatás talán olyan, mint a szülőföld szeretete ... valami végzetes kapcsolat, mely az embert a dolgokhoz fűzi. "

(Flaubert)

Ez úton is köszönetemet fejezem ki Siófok Város Önkormányzat Képviselőtestületének bölcsődénk szakmai programjának támogatásáért, elfogadásáért.

Köszönöm továbbá a szakmai segítségadást, támogatást az alábbi személyeknek:

Széplaki Sándorné - nyugalmazott óvodavezető, Montessori pedagógus

Szabó Leventéné - bölcsődevezető, Füles Mackó Bölcsőde, Balatonlelle

Stefán Mariann - Magyarországi Montessori Egyesület elnöke

Székelyné Hajas Renáta kisgyermeknevelő - Csicsergő Bölcsőde, Siófok

Velecz Alexandra kisgyermeknevelő - Csicsergő Bölcsőde, Siófok

Bölcsődénk valamennyi dolgozója a szakmai programunk szellemisége szerinti minőségi feladat – ellátás iránt elkötelezett, az abban foglaltak megvalósítását vállalja.

Somogyi Éva
intézményvezető

Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje

Cím: 8600 Siófok, Fő utca 218.

Tel: 06-84/311-220, 310-020

Email: ovoda.siofok@gmail.com

OM azonosító: 202057

Legitimációs záradék

Siófok Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2017. április-án/én Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje Csicsergő Bölcsőde Szakmai Programját jóváhagyta.....számú határozatával.

Siófok Város Óvodája és Bölcsődéje Csicsergő Bölcsőde Szakmai Programja 2017. május 1-től hatályos, és ezzel a korábbi bölcsődei szakmai program hatályát veszti.

.....
Somogyi Éva
intézményvezető

.....
Dr. Lengyel Róbert
polgármester